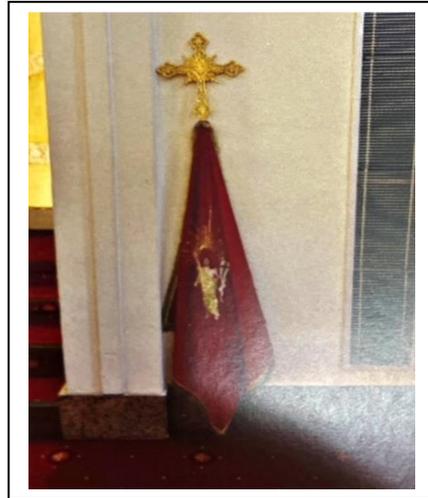

**ՈՂՈՐՄՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԻՒՆ Է ԵՐԲ Կ'ՕԳՆԵՍ
ԱՂՔԱՏԻՆ**

Մի տրամիր, որ հարստութիւնդ կը պակսի, որովհետեւ նոյքան ալ մեղքերդ կը պակսին, երբ դրամը կը հեռացնես քեզմէ, նաեւ մեղքերդ կը հեռացնես եւ քու պիղծ գործերուդ աղոտութիւններէն կը սրբուիս, ինչպէս կ'ըսէ Տէրը.- «Ինչ որ կրնաք տուէք իբրեւ ողորմութիւն եւ ահա ամէն ինչ մաքուր պիտի ըլլայ ձեզի համար» (Ղուկ. 11:41): Ողորմածին մարմինը ողորմութեամբ կը սրբուի, հոգին եւս կը սրբուի, ինչքերդ կ'օրհնուին, յաջող աշխատանք կ'ունենայ, ունեցածներդ կը բազմապատկուին, որովհետեւ երբ աղքատներուն եւ կարիքաւորներուն ողորմութիւն կ'ընես, գայն Աստուծոյ փոխ կու տաս եւ Աստուած ասոր փոխարէն կու տայ ո՛չ միայն այն, որ ըսաւ վերը, այլեւ՝ ողորմածին կու տայ արքայութիւնը, կը փրկէ գայն թշնամիին որոգայթներէն եւ կ'ազատէ դժոխքէն: Թէեւ մեծ սրբութիւն է կուտութիւնը, սակայն աւելի պատուական է ողորմածութիւնը: Թէեւ մեծ է պահեցողութիւնը, մեծ են բազմաթիւ առաքինութիւններ, սակայն ողորմութիւնը աւելի մեծ է եւ կարեւոր ու Աստուծոյ ընդունելի: Ողորմած մարդը մեծ է եւ պատուական: Ան, որ ողորմութիւն չ'ըներ, Ս. Գիրքը այդպիսին մարդ չ'անուաներ: Արդարեւ, նման մարդիկ երբեք են՝ առանց լոյսի, աչք են՝ առանց տեսութեան, աղբիւր են՝ առանց ջուրի եւ գօսացած ծառեր, որոնք միայն անուն ունին, բայց ոչ օգտակարութիւն:

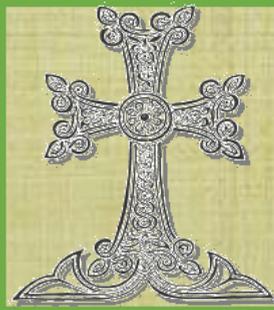
ԽԱԶԿԱՌ

Մեր եկեղեցւոյ մէջ գործածուող մեծագոյն խաչն է այս, որ հաստատուած կ'ըլլայ փայտեայ երկար ձողունի մը վրայ:

Եկեղեցական թափօրները առաջնորդող խաչն է ան, որ զարդարուած կ'ըլլայ թաւեայ կերպասի մը վրայ ասեղնագործ կամ տպուած Քրիստոսի Յարութեան ձողունին վրայ եւ կ'իջնէ վար:

Խաչվառը եկեղեցական թափօրներէն զատ կը գործածուի անդաստանի արարողութեանց ընթացքին, երբ Ատենին մէջ թափօր կը կազմուի, բուրվառակիրին, կեռոնակիրներուն կեդրոնը դարձեալ խաչվառն է, որ կը բարձրանայ: Կը բարձրանայ հաւատացեալներու սրտերուն մէջ ծաղկեցնելով սրբազան շարակնագիրին բառերը.- «Մա է զէն յաղթութեան հաւատացելոց, ախոյեան եւ կնիք յաղթող ընդդէմ թշնամւոյն» (Շարական):

ԲՈՒ ԽՍՐԷՐ ԽՄ ՈՅԵՐՈՒՄ ԵՐԱԳ Է ՈՒ ԽՄ ՇԱԽԴՆԵՐՈՒՄ ԼՈՅՍ (Ս. 119-105)

ԺՁ. ՏԱՐԻ

ԿԻՐԱԿԻ, 22 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2023

ԹԻԻ 43

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԱԵԱՇՆՉԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ

Ես. 20.2-21.6: Գղ 4.3-18: Ղկ. 4.14-24

**ՅԻՍՈՒՄ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՄԵՏԱՐԱՆԸ
ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍԻ**

Յիսուս Գալիլիա վերադարձաւ Սուրբ Հոգիին զօրութեամբ եւ ամբողջ գաւառին մէջ իր համբաւը տարածուեցաւ: Անոնց ժողովարաններուն մէջ կ'ուսուցանէր՝ արժանանալով բոլորին հիացումին եւ գովասանքին:

Նկաւ Նագարէթ քաղաքը, ուր մեծցած էր եւ իր սովորութեան համաձայն Շարաք օրը ժողովարան գնաց: Երբ ոտքի ելաւ կարդալու օրուան ընթերցուածը, իրեն տուին Նսայի Մարգարէին գիրքը: Բացաւ եւ գտաւ այն տեղը ուր կ'ըսէր. «Տիրոջ Հոգին վրաս է, որովհետեւ օծեց զիս եւ զրկեց՝ աղքատներուն փրկութեան աւետիս տալու, սրտաբեկները մխիթարելու, աւետելու՝ թէ գերիները պիտի ազատագրուին, կոյրներուն աչքերը պիտի բացուին, հարստահարուածները պիտի ազատին եւ յայտարարելու, թէ ահա հասած է ժամանակը երբ Տէրը պիտի փրկէ իր ժողովուրդը»:

Ապա գիրքը գոցեց, տուաւ պաշտօնեային եւ նստաւ: Ժողովարանին մէջ գտնուողներուն բոլորին աչքերը իրեն սեւեռած էին, երբ ըսաւ. «Այս մարգարէութիւնը, որ դուք լսեցիք՝ ահա այսօր իրականացաւ»: Ամենքն ալ տպաւորուած էին իրմէ, եւ հիանալով անոր շնորհալի խօսքերուն վրայ կ'ըսէին. «Այս մարդը Յովսէփի որդին չէ՞»:

Յիսուս ըսաւ. «Անտարակոյս ինծի պիտի ըսէք հետեւեալ առածը: «Բժիշկ, դուն բեզ բժշկէ»: Եւ պիտի ըսէք. «Ինչ որ լսեցիք, թէ գործեր եւ Կափառնաւմի մէջ, այստեղ՝ քու քաղաքիդ մէջ ալ կատարէ»: Եւ աւելցուց. «Բայց դուք ալ գիտէք, որ մարգարէն իր ծննդավայրին մէջ յարգ չունի»:

«Տիրոջ Հոգին վրաս է, որովհետեւ օծեց զիս եւ զրկեց՝ աղքատներուն փրկութեան աւետիս տալու, սրտաբեկները մխիթարելու, աւետելու՝ թէ գերիները պիտի ազատագրուին, կոյրներուն աչքերը պիտի բացուին, հարստահարուածները պիտի ազատին եւ յայտարարելու, թէ ահա հասած է ժամանակը, երբ Տէրը պիտի փրկէ իր ժողովուրդը»: Ահա Քրիստոսի գալստեան նպատակը, որուն հիմնական առաքելութիւնը մարդուն փրկութիւնն է: Միշտ յիշեմք Տիրոջ այն պատուիրանը, որ կ'ըսէ. «Արթուն եւ պատրաստ եղէ՛ք»:

ՍՈՒՐԲԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ

ՍՈՒՐԲ ՎԻՇՏԱՐԱՆԻՉՆԵՐՈՒ ՏՕՆ

Շաբաթ 21 Հոկտեմբերին տօնն էր Սրբոց Աւետարանչացն՝ Մատթէոս, Մարկոս, Ղուկաս եւ Յովհաննէսի: Վատահարաբ մեր ընթերցողները ունին Աւետարան եւ միշտ կը կարդան Աւետարաններուն մէջէն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խօսքերը, կեանքը եւ Անոր կատարած բժշկութիւնները եւ գործունէութիւնը:

Սիրելի ընթերցող, եթէ ունիս Աւետարան բաց պահէ՛ քու տանդ մէջ կարդա՛ եւ փոխանցէ՛ զաւակներուդ եւ թոռներուդ անոր մէջ արձանագրուածը, սուրբ վեցուր անոնց, որ իրենք եւս պէտք է միշտ կարդան Ս. Գիրքը եւ հարստացնեն իրենց հոգեւոր կեանքը:

Եկէ՛ք միասնաբար ծանօթանանք մեր Չորս Աւետարանիչներուն:

ՄԱՏԹԷՈՍ պաշտօնով մաքսաւոր էր, այսինքն հարկահաւաք, երբ Յիսուս գինք իր 12 առաքեալներէն մէկը ըլլալու կանչեց:

ՄԱՐԿՈՍ Աւետարանը չորս աւետարաններէն ամենէն կարճն է եւ գրուած է առաջին անգամ:

ՂՈՒԿԱՍ յոյն բժիշկ մըն էր, որ աշակերտած էր Պօղոս առաքեալի, դարձած էր անոր հաւատարիմ գործակիցը եւ բազմաթիւ անգամներ անոր հետ մտքորդած էր:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Յիսուսի 12 Առաքեալներէն կրտսերագոյնն էր: Իր աւետարանը յատկանշական կերպով տարբեր է միւս աւետարաններէն: Անկէկա Յիսուսը կը ներկայացնէ, որպէս Աստուծոյ խօսքը՝ որ մարմին եղաւ եւ մեր մէջ բնակեցաւ:

ՎԻՐԿՈՒՄ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԲԱԺԻՆ

Վիրակի օրը եկեղեցի երթա՞մ, թէ տունս իմ սենեակիս մէջ աղօթեմ: Այդ մէկը բաւարար է ինձի համար:

Վարդան վարդապետ Այգեկցի կ'ըսէ. «Քրիստոս աղօթողին այսպէս հրահանգեց. Քու սենեակդ մտի՛ր, փակէ՛ քու դռներդ եւ գաղտուկ աղօթք ըրէ՛ քու Հօրդ» (*Մատթէոս 6:6*): Այստեղ մարմինը եւ սիրտը սենեակ կը կոչէ, եւ կը պատուիրէ՛ մարմնական ամէն խորհուրդ աղօթքի ժամանակ մտքէն հեռացնել:

Քրիստոնեայ ժողովուրդէն մէկը, երբ լսէ եկեղեցւոյ զանգին ձայնը՝ գիշեր թէ ցերեկ ատեն, մանաւանդ Վիրակի օրը, որ տէրունական օր է եւ եկեղեցւոյ՝ երկինքի արքայութեան դուռը չ'երթար, քահանան չի տեսներ, ու չի լսեր Աստուծոյ պատուիրաններուն հրամանը, պիտի չտեսնէ փառաց Տէրը բազմած քառակերպ կենդանիներուն վրայ: Ուստի, ան որ Վիրակի օրը չի տեսներ եկեղեցականը եւ չի խոստովանիր իր յանցանքները, Աստուծոյ փրկութիւնը պիտի չունենայ:

ԽՐԱՏՆԵՐ

Վարդան Վրդ. Այգեկցի

ԱՌԱԿ 15.5

Անգգամը իր հօրը խրատը կ'անարգէ, իսկ ան որ յանդիմանութեան կը հանդուրժէ՝ խոհեմ է: Երբ արդարութիւն տիրէ, ամէն ինչ կը բարգաւաճի, իսկ անբարիշտները արմատախիլ պիտի ըլլան:

Հ Ո Գ Ե Ի Ո Ր Պ Ա Տ Գ Ա Ս

ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԵՐ ԸՄՆԿԱԼԱԾԷՆ ԿՐԵԼԻՆ Կ'ԸՆԷ

Աստուած միշտ մեր ակնկալածէն աւելին կ'ընէ: Աբրահամ երբեւիցէ խորհա՞ծ էր, որ ինք Աստուծոյ ընտրեալ ժողովուրդին զուխը պիտի ըլլար: Խորհա՞ծ էր, որ իր սերունդին միջոցաւ աշխարհի բոլոր սերունդները պիտի օրհնուէին: Խորհա՞ծ էր, որ պիտի ըլլար հայրը բազմաթիւ ազգերու: Եգիպտոսի լուծին տակ տառապող Եբրայեցիներէն որո՞ւ մտքէն անցաւ, որ Աստուած զիրենք Եգիպտոսի ստրկութենէն պիտի ազատագրէր մեծամեծ նշաններով, իրենց դիմաց կարմիր ծովը պիտի ճեղքէր, զիրենք անապատներուն մէջ երկնապարգէտ հացով պիտի կերակրէր, եւ Սինայի անապատին մէջ Տասնաբանեայ պատուիրանները պիտի տար:

ՄԵՐ ՍՈՐՎԵԼ ԻՔ Հ Ո Գ Ե Ի Ո Ր Դ Ա Ս Ը

Աստուած քու ակնկալածէդ աւելի չըրա՞ւ: Դուն կ'ակնկալէի՞ր, որ Աստուած մարդեղանար, մտուրի մը մէջ ծնէր, մարդոց միջեւ բնակէր, մարդոց ցաւերը փարատէր, եւ ի վերջոյ, մարդոց պահանջքով ու մարդոց համար մեռնէր, հուսկ ապա յարութիւն առնելով՝ երկինքի ճամբան բացուած յայտարարէր:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԵՁԻ ՂԵՏ ԲԼԱՍՅ

ԵԹԷ ԿԱՍ ԵՐԲ Կ'ՈՒՉԵՍ...

ԵՐԲ Կ'ՈՒՉԵՍ ԳԻՏՆԱԿ, ԹԷ ԻՆՉԲԸՆ ՎԱՂԱՅՈՒԿ Է ԿԵՆՆԵՐ, ԿԱՐԿԱ՛Ս ԱՍՂՄՈՍ 39

Ես ինձի խորհեցայ.- Ինքզինքիս հսկեմ, որ խօսքով չմեղանչեմ: Բերնիս սանձ դնեմ ամբարիշտ մարդոց ներկայութեան: Ականջներս փորձեցի փակել, ամենեւին լուռ մնացի, բայց՝ անօգուտ: Յաւերս աւելի սաստկացան: Սիրտս մէջս բորբոքեցաւ, միտքս տենդով բռնուեցաւ, ստիպուեցայ խօսելու.- Յոյց տուր, ո՛վ Տէր, իմ վախճանս: Ի՞նչքան պիտի ըլլայ տեսողութիւնը կեանքիս, գիտնամ՝ թէ ինչքա՛ն վաղանցուկ եմ ես: Գիտեմ, կեանքիս օրերը մատի վրայ կը համրուին, անոր տեսողութիւնը ոչինչ մըն է քու աչքիդ եւ արդարեւ լոկ շունչ մըն է մարդու գոյութիւնն ամբողջ: Արդարեւ մարդս շրջուն ստուեր մըն է լոկ: Չուր տեղ կը տազնապի, կը դիզէ, առանց գիտնալու՝ թէ ո՛վ պիտի ժառանգէ զայն: Հետեւաբար, ուրիշ որո՞ւ յոյս դնեմ, Տէ՛ր, դո՛ւն ես յոյս:

Բոլոր իմ յանցանքներէս փրկէ՛ զիս: Անմիտ մարդոց ծաղրի առարկայ մի՛ դարձնէր զիս: Լուռ պիտի մնամ, պիտի չբանամ բերանս, որովհետեւ դո՛ւն ես, որ զիս այս վիճակին մատնեցիր: Հեռացուր ինձմէ՛ քու տուած այս պատիժդ, որուն սաստկութեան ա՛յլ չեմ դիմանար:

ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼ ՍԱՂՄՈՍԵՆ